

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Redovisningskvalitet inom banksektorn

Kandidatuppsats
Externredovisning
VT 2014

Handledare; Jan Marton och Markus Rudin
Författare; Caroline Ericson och Matilda Hallgren

Sammanfattning

Studien fokuserar på problematiken kring redovisningskvaliteten i banksektorn. Banker som undersöks är verksamma och registrerade inom länderna Danmark, Finland, Norge och Sverige. Genom att korrelera posterna gross charge-offs och loan loss provisions i den finansiella rapporten bekräftas redovisningskvalitet utifrån tre olika ägarstrukturer; privatägd bank, sparbank och statligt ägd bank. Datainsamlingen görs genom databasen Bankscope och den forskningsmetod som används bygger på Altamuro och Beattys (2010) modell. Tidigare forskning är grunden till de hypoteser som studien bygger på. Resultatet av den statistiska metoden tyder på att statliga banker har bättre redovisningskvalitet än vad sparbanker har. Vidare visar studien att sparbanker har sämre redovisningskvalitet än vad privata banker har. Ett resonemang förs kring vad som kan vara orsaken till hög respektive låg redovisningskvalitet och faktorer som uppmärksammas är risknivå, grad av övervakning och påverkan från ägare.

Förord

Vi vill rikta ett stort tack till de personer som hjälpt oss med att arbeta fram vår uppsats. Vi vill inledningsvis tacka våra handledare Jan Marton och Markus Rudin för vägledning och konstruktiv kritik. Vidare vill rikta ett stort tack till Mattias Sundén för hjälp av vår statistiska metod. Tack även till opponentgrupperna, som under processens gång har gett oss goda råd och haft viktiga synpunkter, vilket har utvecklat studien.

Göteborg, 2014-05-27

Matilda Hallgren och Caroline Ericson

Innehållsförteckning

1. Introduktion	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Problemdiskussion	1
1.3 Syfte.....	3
1.4 Forskningsfråga	3
1.5 Tidigare studier.....	3
2. Ägarskap	4
2.1 Sparbank.....	4
2.2 Privatägd bank.....	5
2.3 Statlig bank.....	5
3. Referensram	7
3.1 Principbaserade regler	7
3.2 Finansiella instrument och IAS 39	7
3.3 Harmonisering.....	8
3.4 Kapitaltäckning.....	9
3.5 Redovisningskvalitet.....	9
3.6 Earnings management.....	10
4. Metod.....	12
4.1 Kvantitativ metod.....	12
4.2 Avgränsning.....	12
4.3 Urval	13
4.4 Metodkritik.....	14
5. Hypotesutformning	15
5.1 Hypotes 1	15
5.2 Hypotes 2	16
5.3 Forskningsmodell	16
5.3.1 Variabler	17
6. Resultat	18
6.1 Resultat av urvalet.....	18
6.2 Resultat av observationer	19
6.3 Resultat av forskningsmodell	21

6.3.1 Resultat av hypotes 1	22
6.3.2 Resultat av hypotes 2	22
6.4 Residualer	22
7. Analys	24
7.1 Analys av data	24
7.2 Analys av forskningsmodell	24
7.3 Hypotes 1	25
7.4 Hypotes 2	25
8. Slutsats	27
8.1 Slutsats från studien	27
8.2 Förslag på fortsatt forskning	27
Referenser	29
Bilaga	32

Begrepp

Forskning inom området redovisningskvalitet inom banksektorn som uppsatsen kommer att fokusera på, bedrivs i huvudsak med stöd och metod baserat på engelska begrepp varpå dessa återfinns i uppsatsen. Här följer en beskrivning av de begrepp som används i studien.

Gross charge-offs

Gross charge-offs är den faktiska kreditförlusten.

IFRS

International Financial Reporting Standard - internationell standard för redovisning i börsnoterade företag

IASB

International Accounting Standards Board - reglerar IFRS.

Loan loss provisions

Loan loss provisions är en avsättning för befarade kreditförluster.

Privatägd bank

Bank ägd av privata aktieägare.

Sparbank

Bank ägd av sparbanksstiftelse.

Statlig bank

Bank majoritetsägd av den inhemska staten.

1. Introduktion

Studiens inledande kapitel beskriver bakgrunden till ämnet som kommer att undersökas. Vidare förs en problemdiskussion som mynnar ut i studiens forskningsfråga och det huvudsakliga syftet med studien. Även ett stycke om tidigare studier tas upp i detta kapitel.

1.1 Bakgrund

Användare och läsare av finansiella rapporter är av olika karaktär. De kanske mest relevanta intressenterna är skatteverk, investerare, kunder och kreditgivare. Bankväsendet och övriga finansiella institut tillhör en kategori företag som har särskilt många intressenter. Institutioner, företag och privatpersoner lånar kapital samt låter bankerna förvalta kapital och är därför beroende av hur verksamheten sköts. För kontroll av verksamheten finns flera organ både på internationell och på nationell nivå som utövar tillsyn och är beroende av rätt information från aktörerna.

Finansinspektionen i Sverige är exempel på ett tillsynsorgan som är statligt kontrollerat. Myndigheten får direktiv av regeringen och har som uppgift att bland annat granska och kontrollera finansiella institut. De meddelar anmärkningar eller varningar, beslutar om straffavgifter eller i enstaka fall återkallar tillståndet att bedriva finansiell verksamhet. År 2010 återkallades HQ banks tillstånd av Finansinspektionen på grund av att banken brutit mot några av de mest grundläggande reglerna, så som övervärdering av tillgångar, vilket ledde till att bankens finansiella ställning redovisats felaktigt. Detta innebar att HQ bank därmed brutit mot såväl redovisnings- som kapitaltäckningsregler (Finansinspektionen, 2010). Ett ytterligare exempel på Finansinspektionens åtgärder är de straffavgifter som 2007 ålades Carnegie bank som varning för brister i årsredovisningarna 2005 och 2006, då man givit bristfällig information om dess verksamhet och framförallt överskattat värdering av tillgångar (Finansinspektionen, 2014).

Ett styrmedel för politiker att stabilisera verksamheten hos banker är att reglera kapitaltäckningsgraden. Media beskriver hur finansminister Anders Borg pressar bankerna och vill skärpa kapitaltäckningsgraden. Stora utdelningar till ägare som riskerar att påverka bankernas kapitaltäckning stämmer enligt finansministern inte överens med Finansinspektionen och Riksbankens uttalanden som tydligt signalerar vikten och behovet av ett hårdare och större kärnkäpital. Borg menar på att bankerna inte "tar sitt ansvar" och därmed måste regelverket skärpas (Dagens Industri, 2014).

1.2 Problemdiskussion

Även om bank och finansieringsrörelser är strikt hållna så finns det spelrum för en del subjektiva bedömningar. IFRS som är regelverket som ska följas inom området är ett principbaserat regelsystem som ger utrymme för partiska värderingar vid bland annat värdering av finansiella tillgångar. De subjektiva bedömningar som görs inom banksektorn påverkar redovisningen och får konsekvenser så som orättvisande bild av bankernas

finansiella rapporter. Lagen om bank- och finansieringsrörelse (Lag 2004:297) innehåller bestämmelser om hur verksamheten skall styras, men innehåller också en del subjektiva bedömningar som i sin tur kan leda till vissa otydligheter. 6:e kapitlet § 4 säger: *“Ett kreditinstitut skall särskilt se till att dess kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och andra risker sammantagna inte medför att institutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras”* (Lag 2006:1 387). En oklarhet råder hur mycket kreditinstitutet får riskera utan att äventyra sin verksamhet och sina långivares kapital. Inför lagstiftning är det särskilt viktigt att rätt information utges då politiska beslut inte sällan fattas utifrån de siffror som presenteras.

Det finns två huvudsakliga anledningar till att sträva efter att visa jämna resultat över tid. Utjämning av resultat innebär redovisningsmässigt att en avsättning görs vid bra årsresultat inför kommande år som kan bli sämre och vice versa. Detta ger en orättvisande bild av verksamheten om avsättningen skiljer sig från de faktiska kreditförlusterna. Mer konkret är det posten loan loss provisions, som förkortas LLP, vilken innebär avsättning för befarade kreditförluster, som mäts och sätts i relation till den faktiska kreditförlusten som kommer följande år och benämns gross charge off, förkortat GCO. Det uttrycks i de finansiella rapporterna som att bedömningen inte är densamma som utfallet och kan vara ett exempel på så kallat Earnings management. Chefer och andra styrande inom en verksamhet kan ha personlig vinning av att manipulera siffrorna i räkenskaperna och uppvisa ett jämnare resultat (Moyer, 1990). Den andra anledningen till utjämning av resultat kan vara en strävan efter att överstiga de kapitaltäckningskrav som ställs på verksamheten att uppvisa en bra och stabil organisation över tid (Ahmed, Takeda och Thomas 1999). Inkomstutjämning kan därför vilseleda de beslutsfattare som använder den finansiella rapporten som beslutsunderlag. Då banker väljer att justera och jämna ut resultat finns risken att intressenter och allmänheten vaggas in i en falsk trygghet.

Finansinspektionen är inte ensam om att ställa krav på kvaliteten i bankernas finansiella rapporter utan ägarna är också intresserade av att få rätt information. Ägarstrukturen kan dock se mycket olika ut. Många banker ägs i privat form, ibland är staten ägare och en annan stor ägarform är sparbanksformen då banken ägs av en stiftelse. Trots att strukturen över ägandeskap ser olika ut, har alla verksamheter samma riktlinjer att följa. År 2005 infördes IFRS som generell redovisningsstandard och det är IAS 39 som reglerar finansiella instrument. Även om bankerna har samma riktlinjer att följa så kan medial övervakning och annan granskning se olika ut från bank till bank. Gebhardt och Novotny-Farkas (2011) diskuterar i sin studie om noterade och icke-noterade bankers intresse skiljer sig åt om en bank är beroende av finansiärer via aktiemarknaden eller inte. Det finns ett större samhällsintresse att granska och rapportera om privata banker då de vanligtvis är större och har en betydande påverkan på den nationella ekonomin. Ofta uppstår en åtskillnad på om banken är stor eller liten, privatägd, statligt ägd eller sparbank. Flera studier har visat på att det finns skillnader mellan kvaliteten på redovisning beroende på vilken ägarstruktur som råder för banken. Denna undersökning ämnar undersöka om redovisningskvaliteten skiljer sig mellan banker beroende på vilken typ av ägarstruktur som förekommer.

1.3 Syfte

Syftet med uppsatsen är att genom kvantitativ studie undersöka hur redovisningskvaliteten inom banksektorn i nordiska länder skiljer sig åt beroende på hur ägarstrukturen ser ut.

1.4 Forskningsfråga

Den forskningsfråga som ligger till grund för studien presenteras nedan;

Hur påverkas redovisningskvaliteten inom banksektorn i förhållande till olika typer av ägarstruktur?

Forskningsfrågan ämnas besvaras med hjälp av hypotesprövningar som presenteras längre fram.

1.5 Tidigare studier

Flera studier har genomförts inom forskningsområdet på varierande nivå, allt från kandidatuppsatser till djupare forskning. Altunbas, Evans och Molyneux (2001) har liknande inriktning där fokus ligger på sparbanker, kooperativa- samt privata banker och där man finner föga bevis för att effektiviteten hos privata banker skulle vara större. Gebhardt och Novotny-Farkas (2011) har undersökt redovisningskvalitet hos banker i förhållande till sammansättningen på ägarskapet. Deras resultat visar på att reglering och övervakning har inflytande på redovisningskvaliteten. Danielsson och Groenenboom (2012) har i en masteruppsats även gjort en studie med inriktning på ägarskap fördelat på olika typer av ägarstruktur i form av kooperativa, privata, statliga samt sparbanker. Studien resulterar i en starkt hypotes om att ägarstruktur påverkar redovisningskvaliteten och främst att sparbanker har lägre kvalitet än privatägda banker. Även Marton och Runesson (2012) har skrivit om bankers kreditförluster och hur påverkan har varit efter införandet av IFRS som generell redovisningsstandard. Deras resultat visar på att regelverket under IFRS "incurred loss model" innebär negativ effekt på redovisningskvaliteten för kreditförluster i banker.

Tidigare studier tar upp problematiken kring redovisningskvalitet kopplat till olika ägarskapsformer samt de regler som gäller för kreditinstitut, vilket ligger till grund för denna studies kommande hypotesutformning. Uppsatsen har avgränsning mot något färre länder än tidigare genomförda studier, dock har länderna i studien i hög grad liknande redovisningskultur. Avgränsningen gör studien bidragande inom forskningsområdet genom att exkludera de typer av faktorer som kan påverka resultatet då länder kan ha olika kulturer vad gäller redovisningsval.

2. Ägarskap

Nedan förklaras de tre typer av ägarskap som studien fokuserar på. De olika karakteristikerna kan komma att påverka redovisningen beroende på motiven som leder fram till en manipulering.

I Norra Europa har sparbanksägandet en central roll. Formen växte sig starkare under senare delen av 1800-talet och många banker finns kvar än idag (Sparbanksakademin 2014). Statligt ägande av banker är relativt vanligt i de aktuella länderna medan formen sällan tillämpas i till exempel USA. Andra länder i Asien har stor majoritet statligt ägda banker. Banker som ägs privat utgör en större del av bankvärlden i den industriella världen (Micco, Panizza och Yanez 2007).

För att studera om ägarskapet har ett samband med redovisningskvaliteten är det viktigt att definiera de kategoriseringar som görs av de olika typerna av ägarskap. Flera tidigare studier har gjort liknande underökningar där kategoriseringarna har gjorts på varierande sätt. Denna studie fokuserar på de nordiska ländernas vanligaste ägarstrukturer varpå de som inte är så vanligt förekommande utesluts i undersökningen. Exempel på en ägarstruktur som utesluts är formen kooperativ bank eller andelsägd bank där medlemmarna är ägare till banken.

2.1 Sparbank

Idén till sparbanksformer kommer ursprungligen från tanken att varje socken gemensamt kunde spara till en bättre framtid genom att medlemmarna fick sätta in hur små och stora belopp som de själva önskade och ha fri dispositionsrätt över de insatta medlen. Detta koncept växte sig större i Europa och i Norden och i Sverige blev det särskilt starkt under senare delen av 1800-talet (Sparbanksakademin, 2014).

Sparbanker är ofta lokalt förankrade vilket begränsar inflödet till verksamheten. Man är ofta beroende av att den lokala arbetsmarknaden går bra samt att lokalbefolkningen i området tenderar att använda den lokala banken. Altunbas et al. (2001) menar i sin undersökning, om tyska sparbankskunder till sparbankskunder är låg- och medelinkomsttagare som bor i det lokala området. Historiskt sett har sparbankskunder haft följande huvudsakliga uppgifter; att ta hand om befolkningens besparingar, att utveckla ekonomin i det lokala området samt att agera på bästa sätt efter spararnas intresse.

Istället för att ha aktieägare att ta hänsyn till har sparbankskunder andra typer av intressenter att förhålla sig till. Även denna undersökning kategoriserar sparbanksformen genom att den är lokalt förankrad och vänder sig till i huvudsak låg- och medelinkomsttagare. Studien tar även hänsyn till att sparbankskunder ägs av en sparbanksstiftelse vilket innebär att det inte finns några privata aktieägare att ta hänsyn till vid driften av verksamheten. Chefer inom sparbankskunder antas därför inte känna press att möta aktieägares förväntning på ett visst resultat. Pressen från aktieägare är en av de viktigaste faktorerna som kan leda till incitament att manipulera resultat

vilket är ett resonemang som utvecklas senare (Fields, Lys och Vincent 2001). På grund av den lokala förankringen är sparbanker ofta mindre i storlek än de övriga kategorierna. Detta gör även att verksamheten övervakas i mindre utsträckning vilket leder till att sparbanker är mer anonyma (Gebhardt och Novotny-Farkas, 2011).

2.2 Privatägd bank

Den vanligaste formen av ägarskap är privatägande med en eller flera aktieägare. Tidigare forskning nämner att privatägda banker är mest dominerande i den industriella världen. Privatägda banker har en tendens att visa högre lönsamhet än vad till exempel statligt ägda banker gör. Det förklaras med att statligt ägda banker framförallt i utvecklingsländer tenderar att anställa mer personal, erbjuda lägre räntor och utsätts för mindre risk än de privatägda konkurrenterna (Micco et al. 2007). Sapienza (2004) menar att grundmålet för privata banker är att maximera avkastningen från verksamheten, vilket skiljer sig en del från de övriga två formerna som snarare har som målsättning att gynna samhället vare sig det handlar om lokal eller nationell nivå.

Koncentrationen av ägarskapet kan se olika ut bland privata banker. Det kan röra sig om många mindre aktieägare, en aktieägare eller ett fåtal ägare med högre andelstal. En annan skillnad kan vara om banken är noterad eller inte och har då börsens regler att ta hänsyn till såväl som ägarna i sig (Bouvatier, Lepetit och Strobel 2014). Detta är en faktor som i denna studie lämnas utanför undersökning då det är just ägarformen i sig som är i fokus.

Den grad av risk som banken utsätts för diskuteras i Fonseca och Gonzalez (2008) undersökning. Risk påstås påverka utfallet av redovisningskvalitet. Ju högre risk en bank har desto större incitament har man att manipulera resultaten för att ge sken av en trygg verksamhet. Detta incitament förväntas vara starkast hos banker med privata aktieägare.

2.3 Statlig bank

Statligt ägande kan definieras på olika sätt. Ett ägande till 100 % är inte alltid vad som är aktuellt utan det kan röra sig om ett andelsägande. Det kan även vara flera stater som gemensamt äger hela eller andelar av en bank. Statligt ägande av banker är relativt vanligt förekommande i många länder, USA är undantaget (Dinc 2005). Fördelen med detta upplägg är att staten kan godkänna finansiering till vissa samhällsviktiga projekt som annars skulle vara svåra att starta. Dinc fann vidare i sin studie hur utlåning från banker ökade markant under valår vilket kan tyda på en viss opartiskhet från ägarsidan. Dock finner Micco m fl. (2007) att detta påstående till största del rör statligt ägda banker i utvecklingsländer och att samma påstående inte kan göras i industriländer. La Porta, Lopez-de-Silanes och Schleifer (2002) menar att statligt ägande innebär mindre ekonomisk tillväxt och att banker används av politiker för att uppfylla sina egna politiska mål.

Vid finanskriser har statliga banker större chans att överleva tack vare en bra finansiell uppbackning från staten som då bidrar med finansiell stabilitet. Under den ekonomiska kris

som pågick efter 2007 syntes tydlig skillnad på de banker som blivit finansiellt uppbäckade av staterna kontra de som inte fått statlig hjälp. På många håll blev stater majoritetsägare av större banker (Feess & Hege, 2012). Statligt ägda banker har tillgång till understöd och statliga medel och utsätts därför inte för samma risk vid finansiella kriser. Detta menar Barth, Caprio och Levine (2000) skulle vara anledning till att statliga banker inte har anledning att manipulera redovisningsresultat på samma sätt som övriga ägarformer.

3. Referensram

I kapitlet nedan redogörs kopplingen mellan de olika begrepp som ligger till grund för utformningen av hypoteserna. Kapitlet beskriver de regler som gäller inom området samt tidigare forskning inom bland annat ämnet Earnings management för att förklara bakgrunden till de områden som diskuteras vidare i analysen.

3.1 Principbaserade regler

IFRS är ett principbaserat regelverk och utrymme ges därmed till flera subjektiva bedömningar och värderingar. Utgångspunkten är att branscher och företag skiljer sig åt vilket innebär att specifika regler och gränsdragningar är svårt att fullt ut tillämpa då risken är att de ger vid handen ett orättvisande resultat. Det finns därmed inga fasta regler för hur värdebedömningar ska göras utan det är upp till varje företag att göra den bedömningen. Subjektiviteten vid bedömningar visas tydligt vid användning av standarden IAS 39 då bedömning görs mer löpande än vid andra typer av tillgångar (Marton et al. 2013).

De största regelverken inom redovisning är US GAAP och IFRS. Dessa skiljer sig främst genom att US GAAP till största del är regelbaserat, vilket ofta kritiseras, medan IFRS är principbaserat. Syftet med principbaserat regelverk är att varje företag anpassar reglerna efter sin verksamhet och därmed ger ut trovärdiga rapporter. Kritiker menar dock att det ställer höga krav på de som utför rapportering, de som värderar posterna samt den risk som verksamheten utsätts för. Problemet kan då bli att redovisning av principbaserad karaktär istället innebär att jämförbarheten mellan företag minskar då man har möjlighet att godtyckligt värdera tillgångar och skulder samt riskgraden. Med tanke på den principbaserade regleringen finns det utrymme att bedriva manipulering av resultat för att uppnå de olika mål och syften som banken har. Mindre vägledning i regelverket ökar behovet av professionell bedömning så att rapporterna upprättas i enlighet med standardens syfte. Kritiken mot principbaserade standarder är att det kan leda till ökad manipulering där redovisningsnormerna inte efterföljs utan att valet istället baseras på vad som är mest fördelaktigt (Agoglia, Douppnik, Tsakumis 2011). Även Gebhardt och Novotny-Farkas (2011) undersökning kritiserar vag vägledning i standarderna. Deras studie tyder på att desto striktare regleringen är desto mindre utrymme för godtycklig värdering vilket mäts i mindre utjämning av resultat.

3.2 Finansiella instrument och IAS 39

Ett finansiellt instrument är en form av värdebevis, ett avtal som ger upphov till en finansiell tillgång eller skuld i ett företag. IAS 32, punkt 11, beskriver ett finansiellt instrument som en finansiell tillgång i det ena företaget och en finansiell skuld- eller eget kapital-instrument i ett annat företag. Under de senaste decennierna har redovisning av finansiella instrument varit en aktuell fråga. Anledningen till detta är den utveckling som har skett på de finansiella marknaderna med komplicerade finansiella instrument.

Standarden IAS 39 gavs ut 1999 och innehåller regler för värdering av finansiella instrument samt regler för säkringsredovisning. Det har i praktiken visat sig att IAS 39 är en invecklad standard som är svår att följa. Idag pågår en grundläggande omarbetning av IAS 39, som kommer att ersättas av en ny standard, IFRS 9. Orsaken till den nya standarden är dels en förenkling av redovisningen av finansiella instrument, men också för att justera vissa brister i redovisningen som uppmärksammades i samband med den finansiella krisen 2007-2009. IFRS 9 var menat att införas 1 januari 2015 men det annonserades i oktober 2013 att detta skjuts fram då villkoren ännu inte är helt klara (IAS 39).

Inom området finansiella tillgångar tillämpas inte de generella avskrivningsreglerna som gäller för övriga tillgångar, utan majoriteten av finansiella tillgångar redovisas till verkligt värde. Det finns sedan möjlighet till nedskrivning om behov finns vilket ska redovisas i resultatet. Om läget senare förändras och nedskrivning inte är aktuell återförs nedskrivningen och redovisas återigen i resultatet (Marton et al. 2013). Just redovisningsposten loan loss provision är den del som bankerna själva värderar och som kan påverka bilden av verksamheten eftersom resultatet förändras. Loan loss provisions innebär avsättningen för befarade kreditförluster kommande år. Om utfallet blir annorlunda återförs posten nästkommande år vilket syns i resultatet.

3.3 Harmonisering

Begreppet harmonisering innebär att samma redovisningsregler utövas överallt. En de jure harmonisering har till stor del ägt rum inom EU då noterade bolag redovisar enligt IFRS. Det diskuteras även om de facto harmonisering vilket innebär att reglerna faktiskt tillämpas likadant och de subjektiva bedömningar som görs inom redovisningen genomförs på samma sätt. Anledningen till att företag tidigare har redovisat på olika sätt är bland annat att olika länder haft varierande grad av koppling mellan redovisningen och skattesystemet i landet. En annan viktig faktor som påverkat olikheten mellan redovisningskultur i länderna är hur ägarstrukturen bland företag tidigare sett ut. Historiskt sett har företags finansieringsformer visat sig påverka utformningen av redovisningen. Finansiering är sammankopplat med ägarstrukturen av företaget och kan se olika ut. Man kan ha många små ägare, få stora ägaraktörer eller en kombination. Vid få stora ägare har det tidigare inte funnits skäl att utveckla de finansiella rapporterna då de i första hand är till för att ge information till ägarna. Att IFRS tillämpas för samtliga aktörer innebär att finansiella rapporter från olika aktörer blir mer jämförbara länder emellan (Marton et al. 2013).

Genom att harmonisering råder till så stor del som möjligt går det till viss del att kontrollera övriga faktorer som eventuellt kan ha en påverkan på redovisningskvalitet. För denna undersökning är en förståelse för harmonisering nödvändig för att se motivet till de länder som valts ut för mätning av redovisningskvalitet och för att kunna isolera andra faktorer som kan ha påverkan på redovisningskvalitet.

3.4 Kapitaltäckning

Kapitaltäckning är den kapitalbas som behövs för att täcka de förluster som beror på kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker som kreditinstituten utsätter sig för. Den finansiella krisen visade att tidigare regelverk för bankerna, det vill säga Basel II, inte reglerade risknivån för banker i tillräckligt stor utsträckning. 1 januari 2014 trädde det nuvarande kapitaltäckningsregelverket i kraft och därmed infördes EU-reglerna och den första delen av Basel III-överenskommelsen introducerades. Basel III ställer framförallt högre krav på bankers kapitaltäckningsgrad, men även kvaliteten på vad som får räknas in i kapitalet (Riksbanken, 2014). Finansinspektionen gav den 8:e maj 2014 besked om hur kapitalkraven för svenska banker framledes bör utformas. Sammantaget innebär upplysningen en tydlig skärpning av kapitalkraven på svenska banker. Syftet är att skapa ett stabilare finansiellt system för landet (Finansinspektionen, 2014).

Finansinspektionen och övriga institut har som uppgift att ställa krav på att banker och kreditinstitut uppnår en viss nivå på sitt kapital och sina tillgångar för att hålla skuldsättningsgraden på en stabil nivå. Detta leder till incitament för ledningen att visa resultat genom redovisningen där en tillåten kapitaltäckningsgrad hålls. De banker som ligger nära gränsvärdet på kapitaltäckningsgrad utövar manipulation i högre grad (Moyer, 1990).

Att uppnå kraven kan vara ett incitament att manipulera poster för att påverka resultatet. Som nämndes i inledningen kan nationella instanser återkalla tillstånd att bedriva verksamhet för kreditinstitut vilket kan locka att presentera bättre resultat än vad verkligheten visar. De största skandalerna i Sverige som nått media har rört privatägda banker som till exempel ovan nämnda HQ bank eller Carnegie.

3.5 Redovisningskvalitet

Redovisningen ämnar ge en rättvisande bild av ett företags finansiella ställning, resultat och kassaflöde. Inom redovisningen finns det en mängd val att göra. Redovisningsval innebär alla val som görs för att påverka utkomsten vid redovisning på ett särskilt sätt. Man ger exempel på hur redovisningsval kan påverka en akties värde i egenintresse hos ledningen som tar besluten (Fields et al. 2001). Att vilseleda sina ägare i betydande utsträckning genom att justera sin redovisning med hjälp av olika rapporteringsmetoder förekommer i både banksektorn och i övriga branscher. I vissa fall har redovisningen fallerat i sitt syfte att ge en rättvisande bild av företagets verksamhet. För att mäta redovisningskvalitet på ett objektivt sätt underlättar det att använda ett mått som kvantifierar vad som är låg respektive hög redovisningskvalitet. Healy (1985) har gjort en undersökning i syfte att mäta i vilken utsträckning företagsledare påverkar det redovisade resultatet i önskvärd riktning för att exempelvis öka värdet på sin bonusersättning eller andra incitamentsprogram. Resultatet visar att chefer med möjlighet till bonus kan komma att arbeta för att lyckas nå de mål som deras bonus beräknas efter. Om det redovisade resultatet är föremål för sådan påverkan fallerar redovisningen i sitt syfte att tillhandahålla en rättvisande bild av företagets verksamhet. Redovisningen anses i dessa fall vara av lägre kvalitet.

Inom banksektorn mäts redovisningskvaliteten genom att titta på hur god bankens förmåga är att prognostisera avsättning för befarad kreditförlust. Prediktionsvärdet indikerar kvaliteten på redovisningen. Gebhardt och Novotny-Farkas (2011) studie undersöker sambandet mellan IAS 39s riktlinjer och bankers avsättning loan loss provision. Deras inställning är att loan loss provisions är det mest centrala redovisningsvalet som tas inom banksektorn gällande manipulation av resultat genom redovisning. Inom bankväsendet innebär i regel manipuleringen att bankerna har möjlighet att själva skatta de avsättningar som görs för befarade kreditförluster och som därmed speglar redovisningskvaliteten. Vad som avgör om banker anses ha en god eller mindre god redovisningskvalitet är bankernas förmåga att göra en rimlig avsättning i förhållande till vad den faktiska kreditförlusten blir (Fonseca & Gonzalez, 2008).

3.6 Earnings management

Chefer inom banksektorn har möjlighet att påverka vissa värderingar inom redovisningen. Som nämndes tidigare är en central del i banksektorn kravet på kapitaltäckningsgrad som bestäms av ett samarbete mellan Finansinspektionen, Finansdepartementet och Sveriges Riksbank (Finansinspektionen, 2014). Fenomenet att chefer på ledande positioner påverkar det redovisade resultatet i önskvärd riktning kallas Earnings management. Flera studier har undersökt problematiken kring Earnings management. Moyer (1990) tar upp exempel på bokföringsåtgärder som kan justeras vid årets slut. För banker är ett av dessa val avsättningen loan loss provisions. Det finns två huvudsakliga incitament för chefer att manipulera information. Det första innebär att hålla en god nivå på kapitaltäckningen för att uppvisa en stabil verksamhet och det andra innebär avsättningen för loan loss provisions för att redovisa ett jämnare resultat. En anledning till manipulation kan vara att chefer premieras för goda resultat.

Bedömningen av befarade kreditförluster kan naturligtvis innebära ett betydande inslag av subjektivitet. Banker kan därför ha förmågan att vidta ytterligare fördelaktiga val såsom utjämning av inkomster genom att överdriva kreditförlust när inkomsten är hög och underskatta den när inkomsten är låg. En anledning till varför banker vill jämna ut resultat kan vara för att dölja sämre resultat. Vid instabila ekonomiska situationer kan bankernas resultat variera kraftigt. Hanteringen av risk är en viktig del i banksektorn. Ett tecken på att banken har en hög risk är då vinsten fluktuerar över tid. För att motverka ojämna resultatet finns det ett incitament hos cheferna att med hjälp av avsättningen justera och utjämna resultatet för att visa på lägre risk (Fonseca & Gonzalez, 2008, Bouvatier et al 2013).

Författare inom ämnet Earnings management i banksektorn har med olika bidrag till forskning funnit varierade grad av påverkan på resultaten. I en litteraturstudie beskrivs att mellanchefer med aktieägare att ta hänsyn till har större benägenhet att anpassa sina redovisningsval efter ägarna. Det som tar sig uttryck är just beräkningen av loan loss provisions. Det skulle alltså vara aktieägare som i första hand driver till att manipulera resultat kring redovisningsval (Fields et al. 2001). Ahmed, Takeda och Thomas (1999) hävdar däremot att det finns bevis att

chefer finner incitament att följa de regler som sätts för branschen som kravet på kapitaltäckningsgrad. Dock visar deras studie att Earnings management inte har en påverkan på loan loss provision. Till skillnad från Ahmed finner Fonseca och Gonzalez (2008) att de inte hittar någon skillnad mellan noterad och onoterad bank. Författarna hävdar att då onoterade banker är mindre övervakade av analytiker och intressenter och därmed finner utrymme att manipulera redovisningen.

4. Metod

Metodkapitlet beskriver tillvägagångssättet för studien och vilka metodval som gjorts samt varför de anses lämpliga. Beskrivning görs av datainsamling inför kommande hypotestest samt de avgränsningar som gjorts. Undersökningen är av kvantitativ karaktär vilket innebär att resultatet innehåller numeriska observationer.

4.1 Kvantitativ metod

För att kunna dra en generell slutsats med objektiv syn tillämpas kvantitativ studie där numerisk data objektivt samlas in och tolkas genom statistisk metod. För en studie som kännetecknas av en bred undersökning lämpar sig den kvantitativa metoden. Det finns fyra huvudsakliga fokusområden som kvantitativ metod tar hänsyn till; mätning, kausalitet, generalisering och replikation. Mätning ger ett konsistent eller följdriktigt verktyg för att göra skillnad. Kausalitet innebär studie av orsak-verkan samband och innehåller oberoende och beroende variabler. Forskare vill uppnå generalisering där studiens resultat kan översättas till större populationer än det urval som undersökts. Replikation innebär att undersökningen ska kunna göras om och få samma resultat (Bryman, 2011). I uppsatsen är det numeriska värden på LLP och GCO som samlas in och sedan redovisas i en regressionsanalys. Undersökningen förväntas förklara GCO som en beroende variabel av LLP för att beskriva orsakssambandet. Genom noga övervägda val av urvalet ämnas generalisering kunna uppnås.

4.2 Avgränsning

Vad gäller tidsaspekten så har valet gjorts att titta på data från åren 2005-2013. Redovisningskraven på att redovisa enligt IFRS för samtliga banker infördes 2005 och innebär att alla banker i undersökningen redovisar enligt samma principer under denna period. För att kunna dra slutsatser från resultatet är det viktigt att omkringliggande faktorer är så likartade som möjligt för en god studie.

Gällande geografiskt område är det banker i länderna Danmark, Finland, Norge och Sverige som kommer att undersökas. Island exkluderas på grund av faktorer i dess ekonomi som skiljer sig från övriga länder som haft ungefär samma påverkan från finanskrisen 2008. Efter finanskrisen förstärktes flera av Islands största banker vilket i undersökningen skulle innebära att förutsättningarna för ägarskap förändrats under tiden i större utsträckning än för andra banker. I övrigt kontrolleras inte ägarskap under alla år utan förutsätts vara detsamma under hela undersökningsperioden.

Avgränsning till länder som liknar varandra innebär att begreppet harmonisering aktualiseras vilket är en svår variabel att kontrollera. Detta kan förhoppningsvis uppnås genom att välja länder med liknande kultur och affärshistoria så väl som samma regelverk och förhoppningen är att likhet ska kunna uppnås för en mer rättvisande undersökning.

4.3 Urval

Information om bankerna har i huvudsak hämtats från databasen Bankscope som innehåller information om redovisning från över 30 000 banker runt om i världen (Bankscope, 2014). Sökningen i Bankscope inkluderade alla aktiva banker i länderna som valts ut för undersökning. Informationen från bankerna i Bankscope är enligt databasens uppgifter hämtad från årsredovisningar varav den senaste publiceringen som är tillgänglig är från år 2013.

Sökningen resulterade i ett urval om 439 banker. En nödvändighet för att genomföra studien var att värden för LLP och GCO fanns noterat i Bankscope. Ett första steg var att rensa bort de banker som saknade dessa värden, exempelvis ländernas centralbanker. En hel del av värdena presenterades som n.a, "not available", vilket betyder att information saknas.

Efter en rensning bland bankerna återstod 397 banker med värden för GCO och LLP för något av åren. Som exempel krävdes värde på LLP för år t och värde för GCO år t_{+1} för att kunna presentera ett värde i regressionsanalysen. För att se om det fanns några skillnader i hur stora avsättningar de olika bankerna valde att göra, behövdes endast värdena för LLP. I vissa fall var LLP-värdet negativt. Det innebär att man återfört tidigare gjorda avsättningar som inte realiserades. Om ett GCO- eller LLP-värde är 0 beror det på för litet värde som avrundats till 0.

Bankerna kategoriserades ytterligare i grupper baserade på vilken ägarstruktur de har. Vid stickprov i Bankscope, för att kontrollera ägarskapet, upptäcktes att Bankscoptes benämning av specialisering av verksamhet inte stämde överens med studiens definition av ägarskap och valet gjordes därför att manuellt undersöka ägarskapet bland samtliga banker i urvalet. Genom att titta på bankens ägarstruktur urskiljdes sparbanker genom att gruppera de banker som ägdes av en sparbankstiftelse. De statliga bankerna separerades där staten för respektive land hade ett majoritetsintresse det vill säga, innehar bestämmande inflytande med ett ägande till minst 50 %. Privatbanker kategoriserades genom att inte ha statligt ägande överstigande 50 %, ej ägdes av en sparbanksstiftelse eller ej klassades som kooperativ bank vilket var fallet för ett fåtal banker i urvalet. På grund av att det endast var ett fåtal kooperativa banker rensades dessa bort. Bankscope kan identifiera ett majoritetsintresse men det bedömdes inte vara relevant för denna studie, utan undersökning gjordes manuellt för att bedöma typ av ägare till respektive bank. För att rättvisande kunna jämföra banker i olika storleksordning räknas kreditförlusterna om till procent av den totala balansomslutningen.

Sökord: *Active banks, Country, Gross Charge-offs, Loan Loss Provisions, Total assets*

Kvar efter att alla restriktioner är ett urval om 385 banker, vilka även presenteras i bilagan.

4.4 Metodkritik

Alla banker tillhandahåller inte siffror varje år och för alla poster. Valet uppkom då om manuell granskning i årsredovisningar skulle göras eller om de banker som inte innehåller information borde uteslutas. I de finansiella rapporter som studerats upptäcktes att siffror för kreditförluster är relativt svårt att få fram då denna siffra inte presenteras tydligt. I vissa fall är det kreditförlustnetto kopplat till avsättningen och ibland är det den faktiska kreditförlusten. För att undvika att själva räkna fel och ta fram fel siffror och därmed väsentligt minska validiteten användes enbart de siffror som är framtagna ur databasen Bankscope.

Trovärdigheten från resultatet kan försämrats på grund av att ägarskapet har förändrats under de undersökta åren vilket inte fanns utrymme att kontrollera utan förutsätts vara detsamma under de undersökta åren.

Genom att undersöka relationen mellan LLP och GCO kopplat till ägarskap innebär det att en kvantitativ studie utförs som förklarar hur siffrorna skildrar redovisningskvaliteten. Dock kan vi inte uppnå djupare förståelse för det resonemang som ligger bakom värderingen av posten i den finansiella rapporten. För att uppnå ytterligare förståelse för bakomliggande resonemang kan en kompletterande kvalitativ undersökning anses befogad.

Värden för GCO och LLP sätts i relation till den totala balansomslutningen. En intressant aspekt vore att se hur detta ser ut som andel av den totala utlåningen hos bankerna som undersöks.

5. Hypotesutformning

I tidigare kapitel har olika synsätt på redovisningskvalitet presenterats såväl som olika former av ägarstruktur. Nedan kommer de olika argumenten knyts samman och forma hypoteser som senare testas genom statistisk metod.

Tidigare har olika incitament och val att hantera finansiell information diskuterats. Som nämnts kommer kvaliteten i redovisningen att bedömas genom prognoskraften att kunna förutspå kreditförluster. Incitamenten till att bedriva manipulation kan se olika ut beroende på vilken typ av ägarskap som råder för organisationen. Anledningen kan vara antingen chefs egna incitament för att leverera bra resultat eller för att verksamheten är beroende av att överstiga kapitaltäckningsgrad för ett fortsatt existerande. För att besvara den huvudsakliga frågan "Hur påverkas redovisningskvaliteten inom banksektorn i förhållande till olika typer av ägarstruktur?" har hypoteser formats baserade på tidigare forskning om olika incitament för respektive ägarform.

5.1 Hypotes 1

Tidigare presenterad forskning visar att statligt ägda banker utsätts för mindre risk vilket i sin tur leder till att man har lägre incitament att manipulera resultaten. Statliga banker bör ha en god redovisningskvalitet då de inte utsätts för samma risk med tanke på det statliga stödet (Fees och Hege 2012, Barth et al. 2000). Sparbanker utsätts för mer risk än vad statliga banker gör till största del på grund av att de verkar på en lokal marknad och är beroende av den lokala arbetsmarknaden. Även Altunbas et al (2011) hävdar att den lokala förankringen kan ha en negativ påverkan på redovisningskvaliteten. Kundsegmentet till sparbanker är i huvudsak låg- och medelinkomsttagare och det har visats att denna grupp drabbas hårdast under ekonomisk kris vilket leder till minskad återbetalningsförmåga. Fonseca och Gonzalez (2008) menar att mindre banker som sparbanker inte har samma bevakning eller övervakning från intressenter som exempelvis media, politiker och större företag. Författarna för ett resonemang kring att redovisningskvaliteten blir sämre på grund av utrymme för manipulering av resultat till följd av mindre övervakning. Frånvaron av privata aktieägare som Fields et al. (2001) nämner som en stor drivande faktor till Earnings management innebär samma förutsättning för både sparbank och statligt ägd bank och dess redovisningskvalitet påverkas inte av denna faktor.

Resonemanget ovan tycks stärka en bättre redovisningskvalitet hos statligt ägda banker på grund av mindre känslighet för risk till följd av statligt stöd och mer varierat kundsegment. Detta leder fram till följande hypotes;

H1: Statligt ägda banker har bättre förmåga att genom LLP förutspå kommande års GCO än vad sparbanker har.

5.2 Hypotes 2

Andra hypotesen som ställs grundas bland annat på Fields et al's (2001) studie som hävdar att chefer med aktieägare att ta hänsyn till har större benägenhet att tillämpa manipulering att presentera ett jämnare resultat och därmed ha större skillnad mellan LLP och efterföljande års GCO. Ett grundläggande mål för privata banker är att maximera avkastningen till aktieägare och ledningen har därför press på att driva en effektiv verksamhet med goda resultat (Sapienza 2004). Ett gott resultat premieras i högre grad inom privata verksamheter i enlighet med Healys (1985) forskning. Sparbanker i sin tur ägs av en sparbanksstiftelse och har därför inte heller aktieägares intresse och avkastning att ta hänsyn till. Sparbanker har ofta en lokal förankring som beskrivs ovan och har därför andra intressenter än privata banker. Dessa är exempelvis kunderna till banken men kan även innefatta lokal media och politiker. På grund av den lokala förankringen utsätts sparbanker för större risk på lokal nivå då de är beroende av lokal arbetsmarknad och ortens allmänna utveckling. Dock kan det förutsättas att sparbanker själva utsätter sig för mindre risk än privata banker då krav på avkastning vanligtvis inte är detsamma. Kundsegmentet hos privata banker är mer diversifierat och bidrar därmed med en större trygghet. Ett ytterligare incitament är strävan att kapitaltäckningsgraden ska hållas på rätt nivå efter de uppsatta riktlinjerna och bör vara störst hos privata banker på grund av större nationell övervakning (Fonseca och Gonzalez 2008).

Sammanfattningsvis leder dessa samlade påståenden till att privatägda banker tenderar att ha fler incitament att manipulera resultat än vad sparbanker har och leder därför fram till följande hypotes;

H2: Privatägda banker har sämre förmåga att genom LLP förutspå kommande års GCO än vad sparbanker har.

5.3 Forskningsmodell

Forskningsmetoden använder en regressionsformel som ämnas kunna stärka en formulerad hypotes. Modellen testar om det finns någon korrelation mellan redovisningskvaliteten för statliga banker, sparbanker och privata banker. Modellen som används i studien har hämtats från Altamuro och Beatty (2010). Den testar om GCO kan förklaras av LLP med respektive ägarform som kontrollvariabel. Den statistiska körningen görs i dataprogrammet SPSS och samtliga resultat härstammar därifrån. Formeln för regressionen presenteras nedan;

$$GCO_{i,t+1} = \beta_0 + \beta_1 LLP_{i,t} + \beta_2 Privat_{i,t} + \beta_3 Spar_{i,t} + \beta_4 Statlig_{i,t} + \beta_5 LLP * Privat_{i,t} + \beta_6 LLP * Spar_{i,t} + \beta_7 LLP * Statlig_{i,t} + \varepsilon_i$$

Formeln visar en multipel linjär regression som består av en beroende variabel och flera oberoende variabler. En regressionsanalys syfte är att visa till vilken grad de oberoende variablerna förklarar den beroende variabeln. Av särskilt intresse är de oberoende variablerna som beskriver vilken ägarform som påverkar den beroende variabeln mest. Ovan benämns LLP*Privat och LLP*Spar och LLP*Statlig som de oberoende variablerna. Betakoefficienten

från de oberoende variablerna representerar tyngden i LLPs prognosförmåga och därmed redovisningskvaliteten. För att ta hänsyn till bankers olika storlekar logaritmeras värdet total balansomslutning för att ge ett mer normalfördelat urval. GCO_{t+1} innebär den kreditförlust som görs året efter avsättningen i redovisningen. Det är alltså den variabel som är beroende av föregående års avsättning i kombination med vilken ägarstruktur som råder.

5.3.1 Variabler

Data om år, bank, land och ägarstruktur är studiens kategoriska variabler. Den beroende variabeln är kvoten av GCO/den totala balansomslutningen. Den oberoende variabeln är kvoten av LLP/den totala balansomslutningen och är den förklarande variabeln. Vid undersökning av samband mellan variabler är den beroende variabeln en effekt av en eller flera oberoende variabler. Epsilon tar hänsyn till övriga faktorer som kan påverka GCO men som inte är specificerade i studien. En kontrollvariabel utgörs av variabler som misstänks ha en effekt på sambandet och bör därför kunna kontrolleras för. De olika ägarstrukturerna är studiens kontrollvariabler.

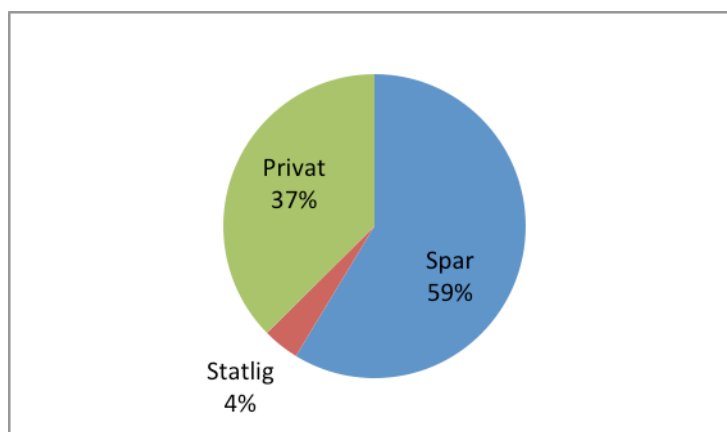
6. Resultat

I kapitlet nedan presenteras resultatet som studiens modell mynnat ut i. Resultatet är sammanställt i tabellform med tillhörande beskrivning som ligger till grund för vidare analys. Först beskrivs utkomsten av datan som därefter sätts i relation till den forskningsmodell som används.

6.1 Resultat av urvalet

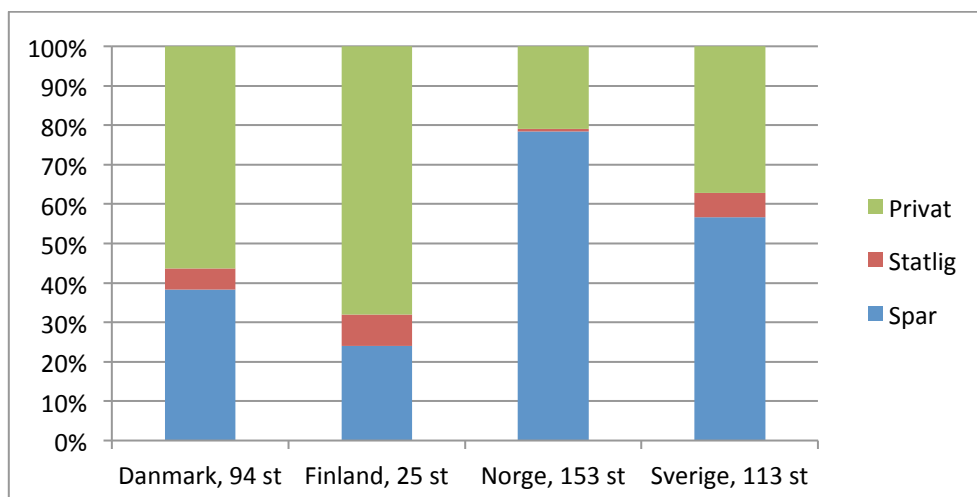
Urvalet generade 385 banker som aktivt verkar i Danmark, Finland, Norge och Sverige. Från bankerna hämtas värden för posterna GCO och LLP från år 2005-2013. Dessa banker grupperades efter ägarstruktur. För att få en uppfattning om fördelningen visas en sammanfattning av resultatet.

Figur 1.

Som visas i figur 1 gav resultatet av urvalet en klar majoritet av sparbanker och mycket få statliga banker. Antal statliga banker var 15 stycken, privatägda banker var 143 stycken och sparbanker innefattade 227 banker.

Figur 2.

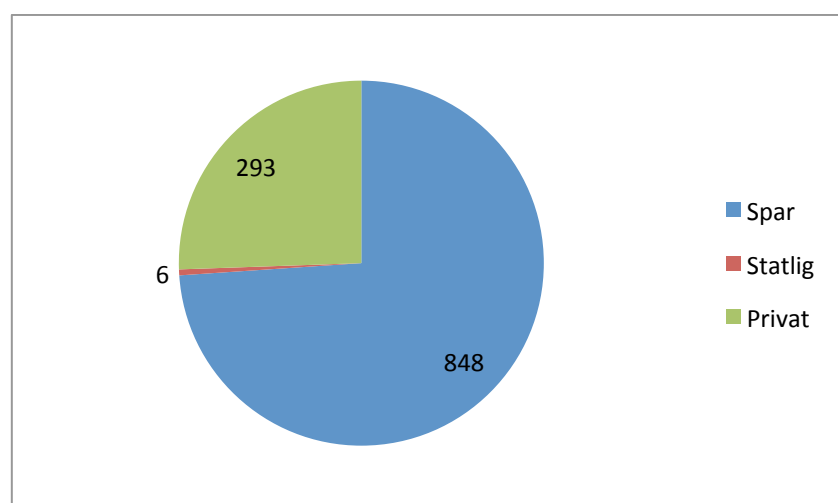

För att tydliggöra skillnader i ägarstrukturen länderna emellan, presteras Figur 2. Även här visas att de statliga bankerna har en minoritet i banksektorn för samtliga länder samt att Norge står för högst andel sparbanker.

6.2 Resultat av observationer

Då urvalet resulterar i 385 banker och undersökningen innehåller mätvärden över nio år, innebär det att antal möjliga observationer är 3465. Då studien kräver data för både LLP och GCO har de observationer som inte innehåller båda värden rensats bort och kvar blev 1147 observationer. Fördelningen av observationer mellan ägarstrukturerna presenteras nedan.

Figur 3.

Bortfallet av observationer är relativt stort. Av de 1147 observationerna härstammade cirka 74 % från sparbanker och cirka 25 % från privatägda banker. Observationer från statliga banker utgör endast 1 %.

Figur 4.

Variabel	Observationer	Minimum	Maximum	Medelvärde	Std.avvikelse
GCO	1147	-1355	1746126	24171	98213
LLP	1147	-191214	3134360	30376	175346
TB	1147	12276	716204000	15482444	64528420
Valid	1147				

GCO är gross charge-offs i år t+1. LLP är loan loss provisions i år t. TB är total balansomslutning.

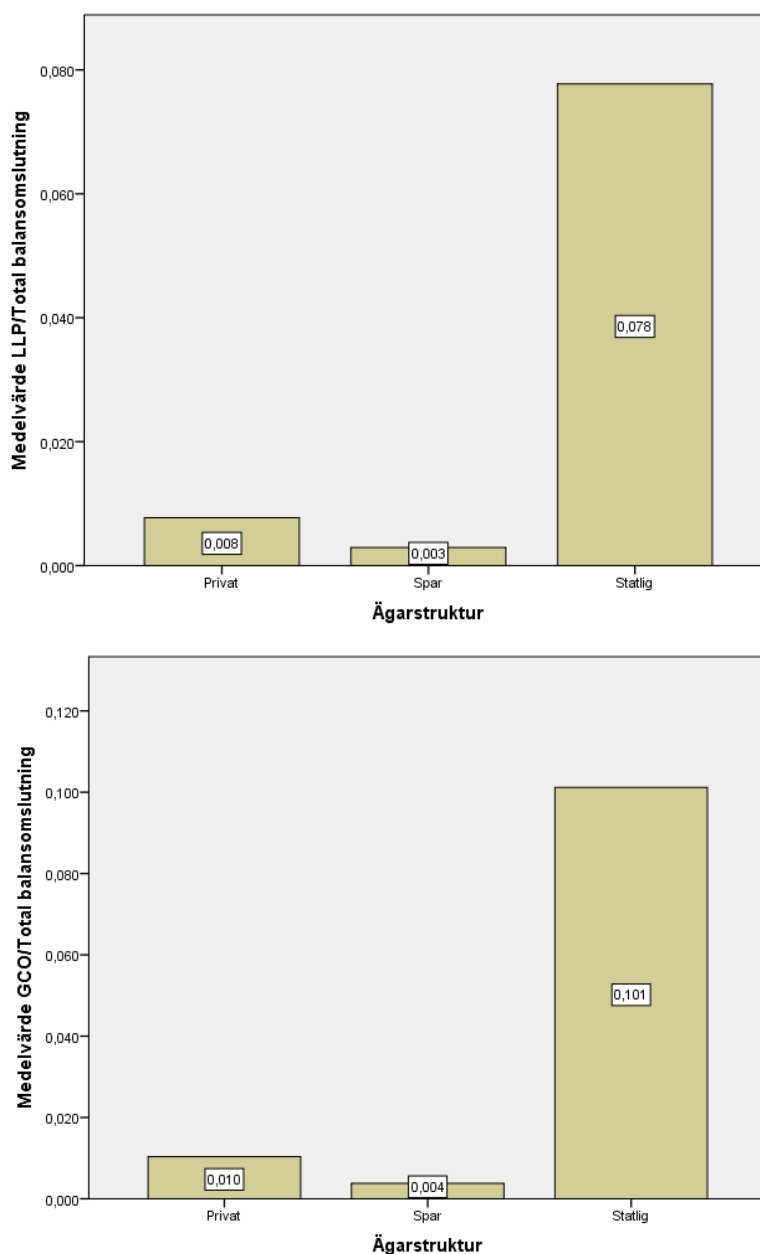
Variabel	Observationer	Minimum	Maximum	Medelvärde	Std.avvikelse
LogGCO/TB	988	-11,5	-1,4	-6,1754	1,38665
LogLLP/TB	1139	-12,97	-1,58	-6,2856	1,57933
Valid	981				

LogGCO/TB är kvoten gross charge offs/total balansomslutning logaritmerad. LogLLP/TB är kvoten loan loss provisions/total balansomslutning logaritmerad.

Figur 4 visar variablerna från observationerna då alla ägarformer är medräknade. Den beskrivande statistiken visar inga resultat utan avser endast ge en bild av de värden som

hämtats från urvalet. Den totala balansomslutningen kan ge en indikation huruvida stor respektive liten banken är. Spannet mellan minimum och maximum visar skillnaden mellan minsta och största banken, vilket tyder på en betydande skillnad mellan verksamheterna. Nordea Bank AB är största banken medan E-Capital är minsta banken i urvalet.

Figur 5 a-b.

Figur 5a-b visar förhållandet mellan LLP respektive GCO och den totala balansomslutningen, där värdena inte är logaritmerade. Anmärkningsvärt är att statliga bankers värden skiljer sig från övriga. Medelvärdet för LLP/TB för statligt ägda banker är 7,8 % vilket innebär avsättning i procent av total balansomslutning. En annan aspekt att notera är att GCO/TB är högre för samtliga ägarstrukturer. Antalet statliga bankers observationer är betydligt färre än sparbanker och privatägda bankers och ovan visar resultatet att de statliga bankerna tenderar

att sätta av mer i kreditförlustreserver. För att förklara utfallet visas nedan observationerna från de statliga bankerna där framförallt Selskabet af 1. September 2008 och FS Finans IV bidrar med extremvärden.

Bank	Land	TB	LLP	LLP/TB	GCO	GCO/TB
Selskabet af 1. September 2008 A/S	DK	4 030 497	-2 347	-0,058%	729 215	18,092%
FS Finans IV A/S	DK	813 377	26 702	3,283%	65 838	8,094%
SBAB Bank AB	SE	38 124 885	898	0,002%	4 195	0,011%
SBAB Bank AB	SE	38 967 329	2 330	0,006%	4 289	0,011%
Selskabet af 1. September 2008 A/S	DK	2 178 243	538 866	24,739%	447 256	20,533%
FS Finans IV A/S	DK	398 135	74 356	18,676%	55 648	13,977%

6.3 Resultat av forskningsmodell

Nedan presenteras resultatet av Altamuro och Beattys (2010) modell som undersöker om den beroende variabeln GCO kan förklaras av interaktionen LLP i kombination med de respektive ägarformerna.

$$GCO_{i,t+1} = \beta_0 + \beta_1 LLP_{i,t} + \beta_2 Privat_{i,t} + \beta_3 Spar_{i,t} + \beta_4 Statlig_{i,t} + \beta_5 LLP * Privat_{i,t} + \beta_6 LLP * Spar_{i,t} + \beta_7 LLP * Statlig_{i,t} + \varepsilon_i$$

För att undersöka om de olika ägarskapen har påverkan på utfallet av GCO, görs ett så kallat mixed model-test där sambandet visas vid interaktion mellan LLP och de olika ägarstrukturerna. Då det finns ett samband mellan posterna GCO och LLP utan att ta hänsyn till ägarstrukturen är det intressant att studera interaktionsvärdena vidare. Samtliga värden är logariterande för att utesluta påverkan från storleken på banken. Då sparbanker var den form som förekom mest frekvent är den basen som de andra två formerna förhåller sig till.

Figur 6

Oberoende variabel	Betakoefficient	Std.avvikelse	Signifikans
LLP	0,238375	0,035816	0,000
Statlig	4,470858	1,048207	0,000
Privat	3,220754	0,41412	0,000
Statlig*LLP	0,587111	0,161748	0,000
Privat*LLP	0,478678	0,065976	0,000

Beroende variabel är GCO/TB.

6.3.1 Resultat av hypotes 1

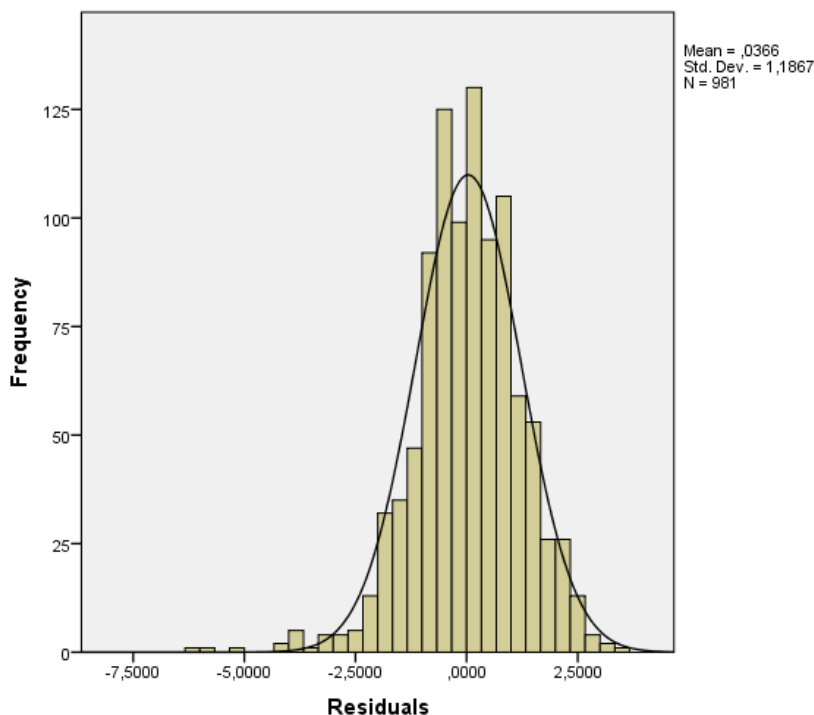
Forskningsmodellen visar hur redovisningskvaliteten för statlig bank förhåller sig till redovisningskvaliteten för sparbanker. De betydelsefulla värdena att studera från ovanstående resultat är betakoefficienten och signifikansen för interaktionen mellan statlig bank och LLP. Betakoefficienten är positiv för interaktionen statlig bank och LLP och har ett värde på 0,587111. Signifikansen för interaktionen är 0,000 och standardavvikelsen är 0,161748. Resultatet av testet för interaktionen stödjer att det finns en signifikant skillnad mellan statligt ägd bank och sparbank där statligt ägd bank står för bättre redovisningskvalitet.

6.3.2 Resultat av hypotes 2

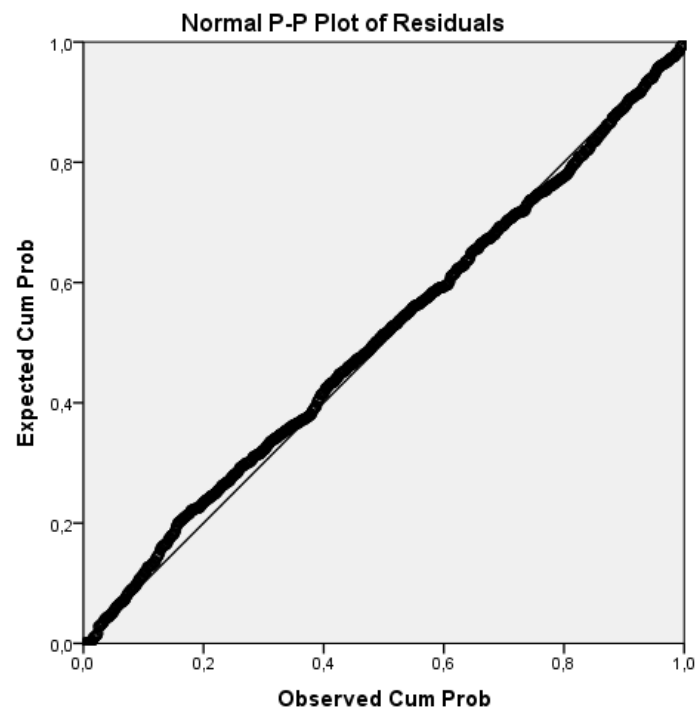
Forskningsmodellen visar hur redovisningskvaliteten för privat bank skiljer sig från redovisningskvaliteten för sparbank. Även för interaktionen privat bank och LLP är betakoefficienten positiv och har ett värde på 0,478678. Signifikansen för interaktionen är 0,000 och standardavvikelsen är 0,065976. Resultatet av testet för interaktionen stödjer att det finns en signifikant skillnad mellan privatägd bank och sparbank. Dock visar resultatet att privatägda banker har bättre redovisningskvalitet än vad sparbanker har.

6.4 Residualer

Figur 7 a-b.

För att testa styrkan i regressionsanalysen krävs en närmare undersökning av residualerna. Enligt histogrammet i 7 a visas att residualerna följer normalfördelning och är centrerade kring noll.

Även residualplotten tyder på normalfördelning då residualerna ligger på den räta linjen.

7. Analys

Analysen avser att med hjälp av referensramen analysera den data som beskrivs i resultatet. Kapitlet skall också svara på studiens forskningshypoteser. Ett resonemang kommer att föras kring studiens resultat kopplat till tidigare forskning.

7.1 Analys av data

Urvalet resulterade i ett mindre antal statliga banker, vilket innebär att de är en minoritet i samtliga länders banksektor. Norge har en tydlig majoritet av sparbanker medan Finland hade klar majoritet av privata banker.

Då fördelningen av ägarstrukturerna skiljer sig mycket åt mellan länderna innebär det att kulturerna inom länderna kan skilja sig åt mer än vad uppfattningen var inledningsvis och att miljön inte är fullt så harmoniserad vilket är viktigt att reflektera över inför kommande analys. Det länderna har gemensamt är att de statliga bankerna står för en minoritet.

En tydlig skillnad som visas i Figur 5 a-b är att statliga banker gör en större avsättning för befarade kreditförluster och också redovisar högre andel kreditförlust. Då statligt ägda banker är betydligt färre än övriga ägarformer kan ett högt värde på en observation öka medelvärdet dramatiskt och därmed ge ett oförtjänt högt resultat. En intressant aspekt är att samtliga ägarstrukturer genomgående har högre kreditförlust än vad avsättningen för befarad kreditförlust är. Att ha i åtanke är att siffrorna är medelvärden som i sin tur kan ge ett snedvridet resultat.

7.2 Analys av forskningsmodell

Precis som Moyer (1980) och Gebhardt och Novotny-Farkas (2011) tidigare forskning visar, att förhållandet mellan posterna LLP och GCO är den viktigaste aspekten att granska vid forskning av bankers redovisningskvalitet, visar resultatet i SPSS ett linjärt samband där GCO är beroende av LLP. Vid detta konstaterande är det intressant att fortsätta undersökningen och titta på skillnaden mellan hur olika ägarstrukturer i interaktion med LLP kan förutspå GCO.

Att residualerna är normalfördelade är en viktig förutsättning inom statistiken. En normalfördelad variabel antar ofta värden som ligger nära medelvärdet och mycket sällan värden som har en stor avvikelse. I figur 7 a-b visas residualerna i ett histogram som tyder på att datan är relativt normalfördelad. Även residualplotten visar att residualerna följer ett linjärt samband som också tyder på en normalfördelad data.

Den viktigaste figuren att titta på för att analysera och ta ställning till huruvida hypoteserna kan stärkas eller ej är figur 6 som visar interaktionen mellan LLP och de olika formerna av ägarstruktur. För att påvisa hög redovisningskvalitet gäller det att resultatet är signifikant samt att betavärdet är positivt mellan interaktionen LLP och ägarstruktur.

7.3 Hypotes 1

Under hypotesutformningen för hypotes 1, ledde resonemanget fram till att statligt ägd bank bör ha bättre redovisningskvalitet än vad en sparbank har, se nedan:

H1: Statligt ägda banker har bättre förmåga att genom LLP förutspå kommande års GCO än vad sparbanker har.

För att kunna stärka hypotesen krävs att betakoefficienten för interaktionen statlig bank och LLP är positiv samt att resultatet är signifikant. En positiv koefficient för interaktionen innebär att korrelationen mellan LLP och GCO för statligt ägda banker är högre än för sparbanker. Då betakoefficienten var positiv för interaktionen visar det på en skillnad mellan statlig bank och sparbank och kan även stärkas med att signifikansen var 0,000. Sammanfattningsvis innebär detta att statligt ägd bank har bättre redovisningskvalitet än vad en sparbank har.

Som nämnts i tidigare kapitel bör statligt ägda banker ha färre incitament att manipulera resultat då de utsätts för lägre risk. På grund av det statliga stödet manipulerar statliga banker inte redovisningsresultat på samma sätt som banker som utsätts för högre risk (Fees och Hege 2012, Barth et al. 2000). Resultatet från regressionsanalysen stärker hypotesen och därmed resonemanget om statligt ägda bankers goda redovisningskvalitet på grund av finansiell uppbackning från staten.

7.4 Hypotes 2

I hypotesutformningen för andra hypotesen, ledde resonemanget fram till att privatägd bank bör ha sämre redovisningskvalitet än vad en sparbank har, se nedan:

H2: Privatägda banker har sämre förmåga att genom LLP förutspå kommande års GCO än vad sparbanker har.

För att kunna stärka hypotesen krävs att betakoefficienten för interaktionen privat bank och LLP är negativ samt att resultatet är signifikant. En negativ koefficient för interaktionen innebär att korrelationen mellan LLP och GCO för privatägda banker är lägre än för sparbanker. Då betakoefficienten var positiv för interaktionen visar det på en bättre redovisningskvalitet för privata banker än sparbanker. Resultatet stärks med en signifikans på 0,000. Sammanfattningsvis innebär detta att privatägd bank har bättre redovisningskvalitet än vad en sparbank har vilket leder till att hypotesen inte kan stärkas.

Forskning som tidigare påvisats av bland andra Fields et al. (2001) och Fees och Hege (2012) om att privata banker tenderar att ha sämre redovisningskvalitet då aktieägare är en drivande faktor till sämre redovisningskvalitet vilket inte kan stärkas av studiens resultat.

Argumentet att sparbanker bör ha färre incitament att manipulera resultat kan i och med undersökningens resultat ifrågasättas. En förklaring till att hypotesen inte kan stärkas är exempelvis Fonseca och Gonzalez (2008) resonemang att banker med mindre bevakning hamnar i skymundan från större grupper av intressenter som exempelvis media, politiker och större företag. Lokalt förankrade banker är riskutsatta i större omfattning då man är beroende av den lokala marknaden och de lokala intressenterna. Riskutsattheten i kombination med sämre bevakning kan vara den faktor som leder till sämre redovisningskvalitet.

8. Slutsats

Det avslutande kapitlet besvarar studiens forskningsfråga samt sammanfattar resultatet. Här presenteras även förslag till fortsatt forskning inom området.

8.1 Slutsats från studien

Flera studier har behandlat ämnet redovisningskvalitet inom banksektorn. Tidigare forskning har bearbetats och mynnat ut i studiens hypoteser. Den inledande uppfattningen var att privata banker borde ha sämre redovisningskvalitet på grund av olika faktorer, bland annat förekomsten av aktieägare att ta hänsyn till, och därigenom stora incitament att manipulera resultat. Vidare var uppfattningen att statligt ägda banker borde ha god redovisningskvalitet eftersom de har finansiell uppbackning från staten under sämre tider och behöver inte visa jämna resultat för några externa finansiärer. Även sparbanker argumenterades ha god redovisningskvalitet då de inte förväntades ha samma press att visa resultat för aktieägare. Bankerna utsätts för varierande grad av risk vilket också antogs påverka redovisningskvaliteten.

Studiens resultat visar att hypotesen stärks att statligt ägd bank har bättre redovisningskvalitet än vad sparbanker har. Däremot stärker studien inte hypotesen att privatägda banker har sämre redovisningskvalitet än vad sparbanker har. Resultatet visar på en högre redovisningskvalitet hos privata banker än sparbanker. Det kan förklaras av sparbankers mer anonyma roll där de inte blir granskade på samma sätt som en privatägd bank.

Faktorer som påverkar om en bank har bra eller mindre bra redovisningskvalitet är till exempel press från aktieägare, risk, uppbackning från staten, bevakning från media och övervakning genom revision eller riktlinjer för kapitaltäckningsgrad. Då det finns ett incitament att justera för att uppnå kravet på kapitaltäckningsgraden borde bankerna ha ett hårdare krav på att rapportera sina tillgångar mer ingående. Studiens resultat stödjer påståenden att det finns brister i regelverket och att striktare regler borde ha en positiv påverkan på att motarbeta Earnings management. Då sparbanker som är minst övervakade har fått sämst resultat på redovisningsresultat enligt denna studie kan det visa på att mer noggrann granskning behövs. Den finansiella verksamheten och dess stabilitet är oerhört viktigt för ett fungerande samhälle. Ett ökat tryck på att banksektorn skall rapportera transparenta finansiella rapporter är viktigt för alla användare av banker.

8.2 Förslag på fortsatt forskning

Då en teori inledningsvis berördes kort angående skillnader i redovisningskvalitet hos noterade eller onoterade företag samt olika grader av ägarkoncentration skulle en fördjupande studie kring det vara intressant att se. Företag med aktieägare har varit mest drivande i att utveckla finansiella rapporter för att kunna leverera transparent information till sina finansiärer, något som inte krävs i samma utsträckning vid en eller ett fåtal ägare som kan få

större inblick i verksamheten. Intressant vore att applicera denna teori och titta på banksektorn i dessa länder huruvida detta är överensstämmande.

En kvantitativ studie ger ingen djupare förståelse för det resonemang som föreligger värdering av posterna i redovisningen. Intressant vore att genom en kvalitativ metod undersöka detta resonemang.

Referenser

Ahmed, A.S., Takeda, C., Thomas, S., 1999. Bank loan loss provisions: A re-examination of capital management, earnings management and signaling effects. *Journal of Accounting and Economics*, 28, 1, pp.1-25.

Agoglia, C. P., Douppnik, T. S., Tsakumis, G. T. 2011. Principled-based versus rules-based accounting standards: the influence of standard precision and audit committee strength on financial reporting decisions. *The accounting review*, 86, 3, pp. 747-767.

Altamuro, J., Beatty A., 2010. How does internal control regulation affect financial reporting? *Journal of accounting and Economics*, 49, 1, pp. 58-74.

Altunbas, Y., Evans, L., Molyneux, P., 2001. Bank ownership and efficiency. *Journal of Money, Credit and Banking*, 33, 4, pp. 926-954.

Bankscope, 2014 <http://www.bvdinfo.com/en-gb/products/company-information/international/bankscope> Tillgänglig 2014-04-07.

Barth, J. R., Caprio, Jr., Levine, R., 2000. Banking systems around the globe: Do regulation and ownership affect performance and stability? World Bank Working paper No.2325 (Washington: World Bank).

Bouvatier, V., Lepetit, L., Strobel, F. 2014 Bank income smoothing, ownership concentration and the regulatory environment. *Journal of Banking and Finance*. 41, pp. 253-270.

Bryman, A. 2011. *Samhällsvetenskapliga metoder*. Upplaga 2. Liber. Spanien.

Dagens Industri, 2014 <http://www.di.se/#!/artiklar/2014/2/6/borg-rosenrasande-pa-storbankerna/> Tillgänglig: 2014-04-08.

Dinc, S. 2005 Politicians and banks: political influences on government-owned banks in emerging Markets. *Journal of Financial Economics*. 77, 2, pp. 453-479.

Fields, T. D., Lys, T. Z., Vincent, L., 2001. Empirical research on accounting choices. *Journal of Accounting and economics*. 31, 1, pp. 255-307.

Finansinspektionen, 2010 <http://www.fi.se/Press/Pressmeddelanden/Listan/HQ-Banks-tillstand-aterkallas/> Tillgänglig: 2014-04-07.

Finansinspektionen, 2007 <http://www.fi.se/Press/Pressmeddelanden/Listan/FI-varnar-Carnegie-ger-straffavgift-pa-50-miljoner-kr-och-byter-ut-VD-och-styrelse/> Tillgänglig: 2014-04-07.

Finansinspektionen 2014 <http://www.fi.se/Press/Pressmeddelanden/Listan/Kommande-kapitalkrav-pa-svenska-banker/> Tillgänglig: 2014-05-14.

Fees, E., Hege, U., 2012. The Basel Accord and the Value of Bank Differentiation. *Review of Finance*. 16. pp. 1043-1092.

Fonseca, A. R., González, F., 2008. Cross-country determinants of bank income smoothing by managing loan-loss provisions. *Journal of Banking & Finance*, 32, 2, pp. 217-228.

Gebhardt, G., Novotny Farkas, Z. 2011. Mandatory IFRS adoption and accounting quality of European banks. *Journal of Business Finance & Accounting*. 38, 3-4. pp. 289-333.

Healy, P.M., 1985. The effect of Bonus Schemes on Accounting Decisions. *Journal of Accounting and Economics*. 7, pp. 85-107.

IASB, 2014, International Accounting Standards Boards (IAS) No. 39 Financial Instruments: Recognition and Measurement.

La Porta, R., Lopez-de-Silanes, F., Shleifer, A., 2002. Government ownership of banks. *Journal of Finance*, 57, 1, pp. 256–301.

Marton, J., Lumsden, M., Lundqvist, P., Pettersson, AK. 2013 *IFRS - i teori och praktik – 3* uppl. Sanoma Utbildning.

Marton, J., Runesson, E., 2012. Judgement in accounting: the case of credit losses in banks. Unpublished, School of Business, Economics and Law at Gothenburg University.

Moyer, S. E., 1990. Capital adequacy ratio regulations and accounting choices in commercial banks. *Journal of Accounting and Economics*, 13, 1, pp. 123-154.

Micco, A. Panizza, U. och Yanez, M. 2007. Bank Ownership and Performance. Does Politics Matter? *Journal of Banking and Finance*, 31, 1, pp. 123-154.

Notisum 2012 [.http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20040297.HTM](http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20040297.HTM) Tillgänglig: 2014-04-05.

Riksbanken, 2014 <http://www.riksbank.se/sv/Finansiell-stabilitet/Finansiella-regelverk/Aktuella-regleringsforandringar/Den-nya-bankregleringen-Basel-III/> Tillgänglig: 2014-04-30

Sapienza, P. 2004. The effects of government ownership on bank lending. *Journal of Financial Economics*, 72, pp. 357-384.

Sparbanksakademin, 2014 <http://sparbanksakademin.se/sparbanksrorelsens-historia/>
Tillgänglig: 2014-04-10

Bilaga

Bank Name	Country	Ägarstruktur
Nordea Bank AB (publ)	SE	Privat
Danske Bank A/S	DK	Privat
Nordea Bank Finland Plc	FI	Privat
DnB ASA	NO	Privat
Svenska Handelsbanken	SE	Privat
Skandinaviska Enskilda Banken AB	SE	Privat
DNB Bank ASA	NO	Privat
Swedbank AB	SE	Privat
Nykredit Realkredit A/S	DK	Privat
Realkredit Danmark A/S	DK	Privat
Stadshypotek AB	SE	Privat
Nordea Bank Danmark Group	DK	Privat
OP-Pohjola Group	FI	Privat
Swedbank Hypotek AB-Swedbank Mortgage	SE	Privat
Totalkredit A/S	DK	Privat
Nordea Bank Norge ASA	NO	Privat
DNB Boligkreditt AS	NO	Privat
Nykredit Group (Combined)	DK	Privat
Storebrand Group-Storebrand ASA	NO	Privat
Nordea Hypotek AB (publ)	SE	Privat
Nordea Kredit Realkreditaktieselskab	DK	Privat
OP-Pohjola Group Central Cooperative	FI	Privat
Pohjola Bank plc-Pohjola Pankki Oyj	FI	Privat
SBAB Bank AB	SE	Statlig
Länsförsäkringar AB	SE	Privat
Jyske Bank A/S (Group)	DK	Privat
AB Svensk Exportkredit	SE	Statlig
BRF Kredit A/S	DK	Privat
Nykredit Bank A/S	DK	Privat
Sampo Plc	FI	Privat
Danske Bank Plc	FI	Privat
Swedish Covered Bond Corporation (The)	SE	Statlig
SpareBank 1 Boligkreditt AS	NO	Spar
Länsförsäkringar Bank AB (Publ)	SE	Privat
Sydbank A/S	DK	Privat
DLR Kredit A/S	DK	Privat
SpareBank 1 SR-Bank	NO	Spar
Sparebanken Vest	NO	Spar
Länsförsäkringar Hypotek AB	SE	Privat
Nordea Eiendomskreditt AS	NO	Privat
SpareBank 1 SMN	NO	Spar

SkandiaBanken Aktiebolag	SE	Privat
Aktia Bank Plc	FI	Privat
Fokus Bank ASA	NO	Privat
Spar Nord Bank	DK	Privat
Santander Consumer Bank AS	NO	Privat
Sparebank 1 Nord-Norge	NO	Spar
Danmarks Skibskreditfond-Danish Ship Finance - DSF	DK	Privat
OP Mortgage Bank	FI	Privat
Handelsbanken Finans AB	SE	Privat
Sparebanken More	NO	Spar
Avanza Bank Holding AB	SE	Privat
Sparebanken Vest Boligkreditt As	NO	Spar
Sparebank 1 Gruppen	NO	Spar
Sparebanken Hedmark	NO	Spar
Nordea Finans Sverige AB (Publ)	SE	Privat
Helsinki OP Bank Plc	FI	Privat
Sparebanken Sor	NO	Spar
Alm. Brand A/S	DK	Privat
Arbejdernes Landsbank A/S	DK	Privat
Sparebanken Sogn og Fjordane	NO	Spar
Storebrand Bank ASA	NO	Privat
Finnvera Plc	FI	Statlig
Nordnet AB	SE	Privat
BNbank ASA	NO	Privat
Vestjysk Bank A/S	DK	Statlig
Finansiell Stabilitet A/S	DK	Statlig
Alandsbanken Abp-Bank of Aland Plc	FI	Privat
Bank 1 Oslo Akershus AS	NO	Spar
Sparbanken Oeresund AB	SE	Spar
Saxo Bank A/S	DK	Privat
Sparebanken Ost	NO	Spar
SG Finans AS	NO	Privat
FIH Erhvervsbank A/S-Finance for Danish Industry A/S - FIH Group	DK	Privat
Sandnes Sparebank	NO	Spar
Volvofinans Group-Volvofinans Bank AB	SE	Privat
Swedish Export Credits Guarantee Board-EKN	SE	Statlig
Gjensidige Bank ASA	NO	Privat
KLP Banken AS	NO	Privat
Helgeland Sparebank	NO	Spar
Sparekassen Sjaelland	DK	Spar
SpareBank1 BV	NO	Spar
Ringkjoebing Landbobank	DK	Privat
GE Money Bank AB	SE	Privat
Oulun Osuuspankki	FI	Privat
LR Realkredit A/S	DK	Privat
Den Jyske Sparekasse	DK	Spar

BankNordik P/F	DK	Privat
Swedbank Finans AB	SE	Privat
Sparekassen Kronjylland	DK	Spar
IKANO Banken AB (Publ)	SE	Privat
Fana Sparebank	NO	Spar
Bankaktieselskabet Alm. Brand Bank	DK	Privat
Sparebank 1 Ostfold Akershus	NO	Spar
Sparebanken Telemark	NO	Spar
SpareBank 1 Ringerike Hadeland	NO	Spar
Sparbanken 1826	SE	Spar
LandKreditt AS	NO	Privat
LandKreditt Bank AS	NO	Privat
LocalTapiola Bank Plc	FI	Spar
Industrikredit	SE	Statlig
Färs & Frosta Sparbank AB	SE	Spar
Bolig- og Naeringskreditt AS	NO	Privat
Sparebank Kreditt	NO	Spar
More Boligkreditt AS	NO	Spar
SpareBank 1 Naeringskreditt AS	NO	Spar
Storebrand Boligkreditt AS	NO	Privat
Sparbanken Nord	SE	Spar
Alandsbanken Asset Management AB	SE	Privat
Sparekassen Vendsyssel	DK	Spar
Laan & Spar Bank A/S	DK	Privat
SEB Finans AB	SE	Privat
Swedbank Sjuhärad AB	SE	Spar
Bank DnB A/S	DK	Privat
Totens Sparebank	NO	Spar
Sor Boligkreditt AS	NO	Spar
Marginalen Bank Bankaktiebolag	SE	Privat
Gjensidige Bank Boligkreditt AS	NO	Privat
Nordax Holding AB	SE	Privat
Eik Bank Danmark 2010 A/S	DK	Spar
ICA Banken AB	SE	Privat
Sparebank 1 Nordvest	NO	Spar
Sörmland Sparbank	SE	Spar
Jutlander Bank A/S	DK	Privat
Noerresundby Bank A/S	DK	Privat
Varbergs Sparbank AB	SE	Spar
Suomen Hypoteekkiyhdistys	FI	Privat
Carnegie Investment Bank AB	SE	Privat
Nordjyske Bank A/S	DK	Privat
Optia Savings Bank-Säästöpankki Optia	FI	Spar
Eika Grupen AS	NO	Privat
Selskabet af 1. september 2008 A/S	DK	Statlig
Norfund	NO	Statlig

Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS-SSF Bustadkreditt AS	NO	Spar
Pareto Bank ASA	NO	Privat
Sparbanken Skaraborg AB	SE	Spar
SEB Kort Bank AB	SE	Privat
Sparbanken Alingsas	SE	Spar
OBOS-banken AS	NO	Privat
Marginalen AB	SE	Privat
Norwegian Finans Holding ASA	NO	Privat
Bank Norwegian AS	NO	Privat
Haugesund Sparebank	NO	Spar
Eik Banki P/F	DK	Spar
Sparebank 1 Sore Sunnmore	NO	Spar
Sparebanken 1 Sore Sunnmore	NO	Spar
BRFKredit Bank A/S	DK	Privat
Sparbanken Rekarne AB	SE	Spar
Resurs Bank AB	SE	Privat
Skue Sparebank	NO	Spar
Lægernes Pensionsbank A/S	DK	Privat
SpareBank 1 Hallingdal	NO	Spar
Sparbanken Syd	SE	Spar
Sparekillingsbanken	NO	Spar
Djurslands Bank A/S	DK	Privat
Aurskog Sparebank	NO	Spar
SSB Boligkreditt AS-Sandnes Sparebank Boligkreditt AS	NO	Spar
Leaseplan Norge AS	NO	Privat
SpareBank 1 Natteroy - Tonsberg	NO	Spar
Alfred Berg Holding AB	SE	Privat
Sparekassen Thy	DK	Spar
Sparekassen Faaborg A/S	DK	Spar
FOREX Bank AB	SE	Privat
Falkenbergs Sparbank	SE	Spar
OP-Kotipankki Oyj	FI	Privat
Orusts Sparbank	SE	Spar
Westra Wermlands Sparbank	SE	Spar
Roslagens Sparbank Roslagsbanken	SE	Spar
Skudenes & Aakra Sparebank	NO	Spar
Sparbanken i Karlshamn	SE	Spar
Middelfart Sparekasse	DK	Spar
Time Sparebank	NO	Spar
Klepp Sparebank	NO	Spar
Fynske Bank A/S	DK	Privat
Oestjyds Bank A/S	DK	Privat
Jernbanepersonalets Sparebank	NO	Spar
Melhus Sparebank-MelhusBanken	NO	Spar
Froes Herreds Sparekasse	DK	Spar

Skjern Bank	DK	Privat
Modum Sparebank 1	NO	Spar
Swedish Ships Mortgage Bank	SE	Statlig
Sparbanken Västra Mälardalen	SE	Spar
Sparbanken i Enköping	SE	Spar
Sparbanken Lidköping AB	SE	Spar
Bank of Greenland-Gronlandsbanken A/S	DK	Privat
DiBa Bank A/S	DK	Privat
SVEA Ekonomi AS	SE	Privat
LillestromBanken	NO	Spar
SpareBank 1 Gudbrandsdal	NO	Spar
Fana Sparebank Boligkreditt AS	NO	Spar
Flekkefjord Sparebank	NO	Spar
Helgeland Boligkreditt AS	NO	Spar
Sparebanken Narvik	NO	Spar
Eiendomskreditt AS	NO	Spar
Evli Bank Plc	FI	Spar
Sparekassen Farsoe	DK	Spar
Hoeland og Setskog Sparebank	NO	Spar
Hudiksvalls Sparbank	SE	Spar
Nooa Savings Bank Ltd-Nooa Säästöpankki Oy	FI	Spar
Sparbanken Eken AB	SE	Spar
Ulricehamns Sparbank	SE	Spar
Lom og Skjak Sparebank	NO	Spar
Odal Sparebank	NO	Spar
Nordals Härads Sparbank	SE	Spar
Bamble Sparebank	NO	Spar
Saxo Privatbank A/S	DK	Privat
Tjustbygdens Sparbank AB	SE	Spar
Sala Sparbank	SE	Spar
Rorosbanken Roros Sparebank	NO	Spar
Larvikbanken Brunlanes Sparebank	NO	Spar
Luottokunta Oy	FI	Privat
Askim Sparebank	NO	Spar
Orkdal Sparebank	NO	Spar
Matteus AB	SE	Privat
Ekspres Bank A/S	DK	Privat
Bergslagens Sparbank AB	SE	Spar
Voss Veksel-og Landmandsbank ASA	NO	Privat
Indre Sogn Sparebank	NO	Spar
Surnadal Sparebank	NO	Spar
Sogne og Greipstad Sparebank	NO	Spar
Marker Sparebank	NO	Spar
Voss Sparebank	NO	Spar
Osuuspankki Poppia	FI	Privat
Eidsberg Sparebank	NO	Spar

Catella Bank SA	SE	Privat
Laholms Sparbank	SE	Spar
Salling Bank A/S	DK	Privat
Lollands Bank	DK	Privat
Sparbanken Tanum	SE	Spar
Selbu Sparebank	NO	Spar
Leksands Sparbank	SE	Spar
Sparebanken Bien	NO	Spar
Kragero Sparebank	NO	Spar
Ölands Bank AB	SE	Spar
Harstad Sparebank	NO	Spar
Tidaholms Sparbank	SE	Spar
Grong Sparebank	NO	Spar
Industrialization Fund for Developing Countries-IFU	DK	Statlig
Dronninglund Sparekasse	DK	Spar
Luster Sparebank	NO	Spar
Huittisten Saastopankki	FI	Spar
Lillesands Sparebank	NO	Spar
Nordfyns Bank	DK	Privat
Venantius AB	SE	Statlig
Skurups Sparbank	SE	Spar
Södra Dalarnas Sparbank	SE	Spar
Totalbanken A/S	DK	Privat
Kreditbanken A/S	DK	Privat
Fornebu Sparebank	NO	Spar
Mercedes-Benz Finans Sverige AB	SE	Privat
MedMera Bank AB	SE	Privat
Sparbanken Göinge AB	SE	Spar
Orland Sparebank	NO	Spar
Stadsbygd Sparebank	NO	Spar
Meldal Sparebank	NO	Spar
Opdals Sparebank	NO	Spar
Sparekassen for Nr. Nebel og Omegn	DK	Spar
Bud Fraena og Hustad Sparebank	NO	Spar
Tinn Sparebank	NO	Spar
Basisbank AS	DK	Privat
Blaker Sparebank	NO	Spar
Stroemmen Sparebank	NO	Spar
Hjelmeland Sparebank	NO	Spar
Spydeberg Sparebank	NO	Spar
Hjartdal Og Gransherad Sparebank	NO	Spar
Sunndal Sparebank	NO	Spar
Bank2 ASA	NO	Privat
Södra Hestra Sparbank	SE	Spar
Andebu Sparebank	NO	Spar

Berg Sparebank	NO	Spar
Arendal og Omegns Sparkasse	NO	Spar
Trogstad Sparebank	NO	Spar
Kvinesdal Sparebank	NO	Spar
Tjörns Sparbank	SE	Spar
Tolga-Os Sparebank	NO	Spar
Erik Penser Bankaktiebolag	SE	Privat
Kinda-Ydre Sparbank	SE	Spar
NOR Finans as	NO	Privat
Aasen Sparebank	NO	Spar
Sölvesborg-Mjällby Sparbank	SE	Spar
Pen-Sam Bank A/S	DK	Privat
DK Company A/S	DK	Privat
Orskog Sparebank	NO	Spar
Nordoya Sparikassi	DK	Spar
Moens Bank A/S	DK	Privat
Honefoss Sparebank	NO	Spar
TeliaSonera Finans AB	SE	Privat
Klaebu Sparebank	NO	Spar
Drangedal og Tordal Sparebank	NO	Spar
Sparbanken Tranemo	SE	Spar
Bjugn Sparebank	NO	Spar
Afjord Sparebank	NO	Spar
Alems Sparbank	SE	Spar
E. Öhman J:or AB	SE	Privat
Sparebanken Hemne	NO	Spar
Terra Kortbank AS	NO	Privat
Hegra Sparebank	NO	Spar
Ofoten Sparebank	NO	Spar
Grue Sparebank	NO	Spar
Fryksdalens Sparbank	SE	Spar
Etne Sparebank	NO	Spar
Kantasaastopankki Oy	FI	Privat
Ivetofta Sparbank i Bromölla	SE	Spar
Häradssparbanken Mönsterås	SE	Spar
Vadstena Sparbank	SE	Spar
Sidensjö Sparbank	SE	Spar
Lapuan Osuuspankki	FI	Spar
Broager Sparekasse	DK	Spar
Banque Internationale à Luxembourg Bank Danmark A/S	DK	Privat
Ase Och Visite Härads Sparbank	SE	Spar
Neset Sparebank	NO	Spar
Vimmerby Sparbank AB	SE	Spar
Lekebergs Sparbank	SE	Spar
Evje og Hornnes Sparebank	NO	Spar
Rindal Sparebank	NO	Spar

Nordic Environment Finance Corporation-Nefco	FI	Statlig
Sparekassen Bredebro	DK	Spar
Sparkassen Djursland	DK	Spar
Valdemarsviks Sparbank	SE	Spar
Markaryds Sparbank	SE	Spar
Valle Sparebank	NO	Spar
Atvidabergs Sparbank	SE	Spar
Vorbasse Hejnsvig Sparekasse	DK	Spar
Birkenes Sparebank	NO	Spar
Soknedal Sparebank	NO	Spar
E*Trade Sverige AB	SE	Privat
Ikano Finans AS	NO	Privat
Dragsholm Sparekasse	DK	Spar
Haltdalen Sparebank	NO	Spar
Gjerstad Sparebank	NO	Spar
Snapphanebygdens Sparbank	SE	Spar
Vik Sparebank	NO	Spar
Högsby Sparbank	SE	Spar
Pareto Öhman AB	SE	Privat
FS Finans IV A/S	DK	Statlig
RS Platou Markets	NO	Privat
Saxo Ebank A/S	DK	Privat
Hvidbjerg Bank Aktieselskab	DK	Privat
Tysnes Sparebank	NO	Spar
AS Finansiering	NO	Spar
Langaa Sparekasse	DK	Spar
Ekeby Sparbank	SE	Spar
Norrärke Sparbank	SE	Spar
Suduroyar Sparikassi	DK	Spar
Aurland Sparebank	NO	Spar
Vegarshei Sparebank	NO	Spar
Bjursas Sparbank	SE	Spar
Mjölåcks Sparbank	SE	Spar
Lofoten Sparebank	NO	Spar
Oystre Slidre Sparebank	NO	Spar
Sparbanken Gotland	SE	Spar
Sparekassen Balling	DK	Spar
Hals Sparekasse	DK	Spar
Froeslev - Mollerup Sparekasse	DK	Spar
Virserums Sparbank	SE	Spar
Sparbanken Boken	SE	Spar
Lönneberga-Tuna-Vena Sparbank	SE	Spar
Folkesparekassen	DK	Spar
Ronde Sparekasse	DK	Spar
eQ Plc	FI	Privat
Bank2 Bankaktiebolag	SE	Privat

Etnedal Sparebank	NO	Spar
Fortis Commercial Finance A/S	DK	Privat
Gildeskal Sparebank	NO	Spar
Rise Spare- og Laanekasse	DK	Spar
Carnegie Bank A/S	DK	Privat
Cultura Sparebank	NO	Spar
Vang Sparebank	NO	Spar
Fanoe Sparekasse	DK	Spar
Sonderha-Horsted Sparekasse	DK	Spar
Klim Sparekasse	DK	Spar
Leasing Fyn Bank A/S	DK	Privat
Borbjerg Sparekasse	DK	Spar
Vistoft Sparekasse	DK	Spar
Christiania Securities ASA	NO	Privat
Flemløse Sparekasse	DK	Spar
Soeby-Skader-Halling Spare- og Laanekasse	DK	Spar
Folkia AS	NO	Privat
Sparekassen Den lille Bikube	DK	Spar
Attmars Sparbank	SE	Spar
HQ AB	SE	Privat
Sparbanken Gute	SE	Spar
Närs Sparbank	SE	Spar
Agri-Egens Sparekasse	DK	Spar
E-Capital A/S	DK	Privat